

Οικ. Πατριάρχης: “Η γνήσια πίστη δεν έχει διλήμματα”

[Πατριαρχεία](#) / [Οικουμενικό Πατριαρχείο](#)

Διαβάστε την “Πατριαρχική Απόδειξη” της Α.Θ.Π. Οικουμενικού Πατριάρχη, κ. κ. Βαρθολομαίου

Ἱερώτατοι καί Θεοφιλέστατοι ἀδελφοί, προσφιλέστατα τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Δοξάζομεν τόν Πανάγιον καί Πανοικτίρμονα Θεόν, διότι ἡξιώθημεν καί ἐφέτος νά φθάσωμεν εἰς τήν πανέορτον ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων, τήν ἐορτήν τῆς σαρκώσεως τοῦ προαιωνίου Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ «δι’ ἡμᾶς τούς ἀνθρώπους καί διά τήν ἡμετέραν σωτηρίαν». Διά τοῦ «αἰεί μυστηρίου» καί «μεγάλου θαύματος» τῆς θείας Ἐνανθρωπήσεως, τό «μέγα τραῦμα», ὁ ἐν σκότει καί σκιᾷ καθημένος ἄνθρωπος, καθίσταται «υἱός φωτός καί υἱός ἡμέρας»[1], ἀνοίγει δι’ αὐτόν ἡ εὐλογημένη ὁδός τῆς κατὰ χάριν θεώσεως. Ἐν τῷ θεανδρικῷ μυστηρίῳ τῆς Ἐκκλησίας καί διά τῶν ἱερῶν μυστηρίων της, γεννᾶται καί μορφοῦται ὁ Χριστός εἰς τήν ψυχήν καί τήν ὑπαρξίν μας. «Ὁ τοῦ Θεοῦ Λόγος», θεολογεῖ ὁ ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής, «ἐφάπαξ κατὰ σάρκα γεννηθεῖς, αἰεί γεννᾶται θέλων κατὰ

πνεῦμα διά φιλανθρωπίαν τοῖς θέλουσι· καί γίνεται βρέφος, ἑαυτόν ἐν ἐκείνοις διαπλάττων ταῖς ἀρεταῖς καί τοσοῦτον φαινόμενος, ὅσον χωρεῖν ἐπίσταται τόν δεχόμενον»[2]. Δέν εἶναι «Θεός – Ἰδέα», ὡς ὁ θεός τῶν φιλοσόφων, οὔτε Θεός κεκλεισμένος εἰς τήν ἀπόλυτον ὑπερβατικότητά του καί ἀπροσπέλαστος, ἀλλά εἶναι ὁ «Ἐμμανουήλ», ὁ «Θεός μεθ’ ἡμῶν»[3], εὐρίσκεται ἐγγύτερον εἰς ἡμᾶς, ἀπό ὅσον ἡμεῖς οἱ ἴδιοι εἰς τόν ἑαυτόν μας, εἶναι «καί ἡμῶν αὐτῶν συγγενέστερος»[4].

Ἡ πίστις εἰς τήν ἀπρόσιτον καί ἄσαρκον Θεότητα δέν μεταμορφώνει τήν ζωήν τοῦ ἀνθρώπου, δέν αἶρει τήν πόλωσιν μεταξύ ὕλης καί πνεύματος, δέν γεφυρώνει τό χάσμα μεταξύ οὐρανοῦ καί γῆς. Ἡ Σάρκωσις τοῦ Θεοῦ Λόγου εἶναι ἡ φανέρωσις τῆς ἀληθείας περί Θεοῦ καί ἀνθρώπου, ἡ ὁποία σώζει τό ἀνθρώπινον γένος ἀπό τούς σκοτεινοὺς λαβυρίνθους, τόσον τοῦ ὕλισμοῦ καί τοῦ ἀνθρωπομονισμοῦ, ὅσον καί τοῦ ἰδεαλισμοῦ καί τοῦ δυῖσμοῦ. Ἡ καταδίκη τοῦ νεστοριανισμοῦ καί τοῦ μονοφυσιτισμοῦ ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας σηματοδοτεῖ τήν ἀπόρριψιν δύο καθολικωτέρων τάσεων τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, καί δὴ ἀφ’ ἐνός τῆς ἀπολυτοποιήσεως τοῦ ἀνθρωποκεντρισμοῦ καί ἀφ’ ἑτέρου τῆς ἐξιδανικεύσεως τῆς ἰδεαλιστικῆς ἐκδοχῆς τῆς ζωῆς καί τῆς ἀληθείας, παρεκκλίσεων ἰδιαίτερος διαδεδομένων καί εἰς τήν ἐποχήν μας.

Ὁ σύγχρονος «νεστοριανισμός» ἐκφράζεται ὡς πνεῦμα ἐκκοσμικεύσεως, ὡς ἐπιστημονισμός καί ἀπόλυτος προτεραιότης τῆς χρηστικῆς γνώσεως, ὡς ἀπόλυτος ἰδιονομία τῆς οἰκονομίας, ὡς αὐτοσωτηρική ἀλαζονεία καί ἀθεία, ὡς ὁ «μὴ πολιτισμός» τοῦ ἀτομοκεντρισμοῦ καί τοῦ εὐδαιμονισμοῦ, ὡς νομικισμός καί ἠθικισμός, ὡς «τέλος τῆς αἰδοῦς» καί ταύτισις τῆς θυσιαστικῆς ἀγάπης καί τῆς μετανοίας μέ τήν λεγομένην «ἠθικὴν τῶν ἀδυνάτων», Ὁ «μονοφυσιτισμός» πάλιν ἐκπροσωπεῖται σήμερον ἀπὸ τὰς τάσεις δαιμονοποιήσεως τοῦ σώματος καί τοῦ φυσικοῦ ἀνθρώπου, ἀπὸ τόν πουριτανισμόν καί τὰ σύνδρομα «καθαρότητος», τήν ἐσωστρεφεῖ ἄκαρπον πνευματικότητα καί τούς ποικίλους μυστικισμούς, ἀπὸ τήν περιφρόνησιν τοῦ ὀρθοῦ λόγου, τῆς τέχνης καί τοῦ πολιτισμοῦ, ἀπὸ τήν ἄρνησιν τοῦ διαλόγου καί τήν ἀπόρριψιν τοῦ διαφορετικοῦ, μέ ἐπικίνδυνον ἐκφραστήν, ἐν ὀνόματι τῆς «μόνης καί ἀποκλειστικῆς ἀληθείας», τόν θρησκευτικόν φονταμενταλισμόν, ὁ ὁποῖος τρέφεται ἀπὸ ἀπολυτοποιήσεις καί ἀπορρίψεις καί τροφοδοτεῖ τήν βίαν καί τήν διάσπασιν. Εἶναι προφανές ὅτι, τόσον ἡ νεστοριανίζουσα ἀποθέωσις τοῦ κόσμου, ὅσον καί ἡ μονοφυσιτίζουσα δαιμονοποίησις του, ἀφήνουν τόν κόσμον καί τήν ἱστορίαν, τόν πολιτισμόν καί τούς πολιτισμούς, ἐκτεθειμένους εἰς τὰς δυνάμεις τοῦ «νῦν αἰῶνος», καί παγιώνουν τοιοῦτοτρόπως τήν αὐτονόμησιν καί τὰ ἀδιέξοδά των.

Ἡ χριστιανικὴ πίστις εἶναι ἡ βεβαιότης τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τῆς ἀγάπης, ὁ ὁποῖος προσέλαβε φιλανθρώπως τήν ἡμετέραν φύσιν καί ἐχαρίσατο

ἡμῖν πάλιν τό διά τῆς πτώσεως ἀπολεσθέν «καθ' ὁμοίωσιν», ἱκανώσας ἡμᾶς εἰς τήν κατ' ἀλήθειαν ζωήν ἐν τῷ Σώματι Αὐτοῦ, τῇ Ἐκκλησίᾳ. Σύνολος ἡ ζωή τῆς Ἐκκλησίας ἐκφράζει τό μυστήριον τῆς θεανθρωπότητος. Ὁ Θεάνθρωπος Σωτὴρ ἀνέλαβεν «ἐκκλησίας σάρκα»[5] καί ἔδειξε, «πρῶτος καί μόνος», «τόν ἀληθινόν ἄνθρωπον καί τέλειον καί τρόπων καί ζωῆς καί τῶν ἄλλων ἕνεκα πάντων»[6]. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ εἶναι ὁ τόπος τῆς «κοινῆς σωτηρίας», τῆς «κοινῆς ἐλευθερίας» καί τῆς ἐλπίδος τῆς «κοινῆς βασιλείας», εἶναι ὁ τρόπος τῆς βιώσεως τῆς ἐλευθεροποιοῦ ἀληθείας, ὁ πυρὴν τῆς ὁποίας εἶναι τό ἀληθεύειν ἐν ἀγάπῃ. Ἡ ἀγάπη αὕτη ὑπερβαίνει τά ὅρια τῆς ἀπλῆς ἀνθρωπιστικῆς δράσεως, καθ' ὅτι ἡ πηγή καί τό πρότυπον αὐτῆς εἶναι ἡ ὑπερβαίνουσα τόν ἀνθρώπινον λόγον θεία φιλανθρωπία. «Ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐν ἡμῖν, ὅτι τόν υἱόν αὐτοῦ τόν μονογενῆ ἀπέσταλκεν ὁ Θεός εἰς τόν κόσμον ἵνα ζήσωμεν δι' αὐτοῦ. Ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐχ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπήσαμεν τόν Θεόν, ἀλλ' ὅτι αὐτός ἠγάπησεν ἡμᾶς ... Ἀγαπητοί, εἰ οὕτως ὁ Θεός ἠγάπησεν ἡμᾶς, καί ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀλλήλους ἀγαπᾶν»[7]. Ὅπου ὑπάρχει ἀγάπη, ἐκεῖ εἶναι παρών ὁ Θεός.

Αὕτη ἡ σωτηριώδης ἀλήθεια πρέπει νά ἐκφράζεται καί εἰς τόν τρόπον μέ τόν ὁποῖον ἐορτάζομεν τό σεπτόν Γενέθλιον τοῦ ἐπισκεψαμένου ἡμᾶς ἐξ ὕψους Σωτῆρος ἡμῶν. Ἡ ἐορτή εἶναι πάντοτε «πλήρωμα χρόνου», καιρός αὐτογνωσίας, εὐχαριστίας διά τό μέγεθος τῆς θείας φιλανθρώπου ἀγάπης, μαρτυρία τῆς ἀληθείας τῆς θεανθρωπότητος καί τῆς ἐν Χριστῷ ἐλευθερίας. Ὁ χριστοτερπῆς ἐορτασμός τῆς σαρκώσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου εἶναι μία πρᾶξις ἀντιστάσεως εἰς τήν ἐκκοσμίκευσιν, εἰς τόν ἀποχρωματισμόν τῆς ἐορτῆς καί τήν μετατροπὴν τῆς εἰς «Χριστούγεννα χωρὶς Χριστόν» καί εἰς πανήγυριν τοῦ ἔχειν, τοῦ καταναλωτισμοῦ καί τῆς ματαιοδοξίας, καί δὴ εἰς ἕνα κόσμον πλήρη κοινωνικῶν ἐντάσεων, ἀξιολογικῶν ἀνατροπῶν καί συγχύσεως, βίας καί ἀδικίας, ὅπου τό «παιδίον Ἰησοῦς» εὐρίσκεται καί πάλιν ἀντιμέτωπον μέ ἄτεγκτα συμφέροντα ποικιλυνύμων ἐξουσιῶν.

Τιμιώτατοι ἀδελφοί καί πεφιλημένα τέκνα,

Γενεά παρέρχεται καί γενεά ἔρχεται, καί αἱ ἐπερχόμεναι ἐξελίξεις εἶναι κατ' ἄνθρωπον δυσκόλως προβλέψιμοι. Ἡ γνησία πίστις, ὅμως, δέν ἔχει διλήμματα. Ὁ Λόγος ἐγένετο σὰρξ, ἡ «ἀλήθεια ἦλθε» καί «παρέδραμεν ἡ σκιά», μετέχομεν ἤδη τῆς Βασιλείας ἐν τῇ πορείᾳ πρὸς τήν τελείωσιν τοῦ ἔργου τῆς ἐνσάρκου θείας Οἰκονομίας. Ἔχομεν ἀκλόνητον τήν βεβαιότητα, ὅτι τό μέλλον ἀνήκει εἰς τόν Χριστόν, ὁ Ὅποῖος εἶναι «χθές καί σήμερον ὁ αὐτός καί εἰς τοὺς αἰῶνας»[8], ὅτι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ εἶναι καί θά παραμένῃ τόπος ἀγιασμοῦ καί ἐνθέου βιοτῆς, ἀνακαινίσεως τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ κόσμου, πρόγευσις τῆς δόξης τῆς Βασιλείας, ὅτι θά συνεχίσῃ «νά δίδῃ τήν εὐαγγελικὴν μαρτυρίαν» καί «νά διανέμῃ ἐν τῇ

οἰκουμένη τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ: τὴν ἀγάπην Του, τὴν εἰρήνην, τὴν δικαιοσύνην, τὴν καταλλαγὴν, τὴν δύναμιν τῆς Ἀναστάσεως καὶ τὴν προσδοκίαν τῆς αἰωνιότητος»[9]. Τό σύγχρονον ἰδεολόγημα περί «μεταχριστιανικῆς» ἐποχῆς εἶναι ἄτοπον. «Μετά Χριστόν», τὰ πάντα εἶναι, καὶ μένουν εἰς τόν αἰῶνα, «ἐν Χριστῷ».

Κλίνοντες εὐσεβοφρόνως τὰ γόνατα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ Βρέφους τῆς Βηθλεέμ καὶ τῆς βρεφοκρατούσης Παναγίας Μητρός Αὐτοῦ, καὶ προσκυνοῦντες τόν ἐνανθρωπήσαντα «παντέλειον Θεόν», ἀπονέμομεν, ἐκ τοῦ ἀκοιμήτου Φαναρίου, τοῖς ἀνά τὴν οἰκουμένην τέκνοις τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας τὴν Πατριαρχικὴν ἡμῶν εὐλογίαν ἐπὶ τῷ Ἁγίῳ Δωδεκαημέρῳ, εὐχόμενοι ὑγιεινόν, ἀγλαόκαρπον καὶ εὐφρόσυνον τόν νέον ἐνιαυτόν τῆς χρηστότητος τοῦ Κυρίου.